

ДИТЯЧА ОФТАЛЬМОПАТОЛОГІЯ

Порівняльний аналіз частоти активної ретинопатії недоношених в Одеському регіоні за період 2018-2024 рр.

Артамонов О. О., Пешкова А. А., Будівська О. С., Кацан С. В.

ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України” (Одеса, Україна)

Актуальність. Ретинопатія недоношених (РН) є одним із найсерйозніших ускладнень передчасного народження, що виникає внаслідок порушення формування судинної системи сітківки. Патологічна неоваскуляризація, характерна для цього стану, може прогресувати до тракційного відшарування сітківки, що може призвести до сліпоти.

Щорічно у світі фіксується понад 12 мільйонів передчасних пологів, і захворюваність на РН залишається суттєвою проблемою неонатології та офтальмології. Частота РН прямо корелює з гестаційним віком і масою тіла при народженні: чим менш зрілий організм дитини, тим вищий ризик розвитку тяжких форм хвороби. У зв'язку з цим проведення системного офтальмологічного скринінгу в групі ризику є ключовим етапом профілактики сліпоти у цієї категорії пацієнтів.

Метою дослідження було визначення рівня поширеності ретинопатії недоношених (РН) в Одеському регіоні (Україна) у період з 2018 по 2024 роки та проведення порівняльного аналізу захворюваності за окремими роками.

Методи. Дослідження базувалося на аналізі даних 2383 недоношених дітей, які проходили обстеження на ретинопатію недоношених (РН) у період з 2018 по 2024 роки. Діагностика здійснювалася відповідно до Міжнародної класифікації РН (2021).

Для обробки отриманих даних застосовувалися статистичні методи. Для оцінки значущих відмінностей використовувався метод двобічної різниці між двома пропорціями. Динамічні зміни рівня захворюваності аналізували за допомогою критерію χ^2 -квадрат. Статистичний аналіз проводився із використанням програмного забезпечення JASP

Результати. Захворюваність на ретинопатію недоношених в Одеській області у 2018–2019 роках склала 20,5%: РН 1–2 стадії — 16,5%, передпорогова та порогова РН — 3,4%, агресивна форма — 0,6%.

У 2020–2021 роках рівень захворюваності становив 15,3%: РН 1–2 стадії — 12,4%, передпорогова та порогова РН — 2,5%, агресивна форма — 0,36%.

У 2022–2024 роках зафіксовано зростання до 23,1%: РН 1–2 стадії — 17,6%, передпорогова та порогова РН — 3,9%, агресивна форма — 1,5%.

Статистично значущі відмінності ($p < 0,05$) були виявлені по наступним показникам: 2018–2019 рр. порівняно 2020–2021 рр.: Загальна захворюваність знизилась з 20,6% до 15,3% ($p = 0,003$), РН 1–2 стадії зменшилась з 16,6% до 12,4% ($p = 0,013$). 2020–2021 рр. порівняно 2022–2024 рр.: Загальна захворюваність зросла з 15,3% до 23,1% ($p < 0,001$).

Висновки. Одержані результати свідчать про змінну динаміку захворюваності на ретинопатію недоношених в Одеській області у 2018–2024 роках. Найнижчі показники були зафіксовані у 2020–2021 рр., тоді як у 2022–2024 рр. захворюваність зросла до рівня, що перевищує доковідні значення. У період 2020–2021 років достовірно знизилася як загальна захворюваність (з 20,6% до 15,3%; $p = 0,003$), так і частота РН 1–2 стадії (з 16,6% до 12,4%; $p = 0,013$) порівняно з 2018–2019 роками. У 2022–2024 роках встановлено достовірне зростання загальної захворюваності до 23,1% порівняно з ковідним періодом ($p < 0,001$). Частота тяжких форм захворювання, таких як порогова та агресивна РН, статистично значущих змін не продемонструвала, однак абсолютні значення також зросли в останні роки, що вимагає подальшого спостереження.

Comparative analysis of the incidence of retinopathy of prematurity in the Odesa region during 2018–2024

Artamonov O.O., Pieshkova A.A., Budivska O.S., Katsan S.V.

Odesa, Ukraine

This study presents a retrospective analysis of the incidence of retinopathy of prematurity (ROP) among 2383 preterm infants examined in the Odesa region between 2018 and 2024. Comparative assessment across three time periods revealed a variable trend in ROP prevalence. The lowest incidence was recorded in 2020–2021 (15.3%) compared to 2018–2019 (20.5%), with a statistically significant decrease in overall ROP and stages 1–2. In 2022–2024, a significant increase to 23.1% was observed ($p < 0.001$). Although severe forms (threshold and aggressive ROP) did not show statistically significant changes, there was a tendency toward an increase in absolute numbers, highlighting the need for continued monitoring.

Порівняльний аналіз досліджень окорухових патернів і зорових фіксацій у дітей після лазерного лікування ретинопатії недоношених

Артамонов О. О., Кацан С. В.

ДУ “Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України” (Одеса, Україна)

Актуальність. Ретинопатія недоношених (РН) – це тяжке вазопроліферативне захворювання, що уражає сітківку у глибоко недоношених дітей і без своєчасного лікування може призводити до незворотної втрати зору. Лазерна коагуляція аваскулярних зон сітківки є стандартним методом лікування прогресуючих стадій РН, проте навіть після успішного втручання у пролікованих дітей можуть зберігатися віддалені функціональні порушення. До них належать зниження гостроти зору, аномалії рефракції (міопія, астигматизм), окорухові порушення (страбізм, нестабільність погляду).

Окорухові патерни є важливим індикатором стану зорової системи та нейросенсорної інтеграції. Вивчення параметрів фіксацій та саккад дозволяє оцінити ефективність механізмів стабілізації погляду, швидкість і точність перенесення візуальної уваги, що є критично важливим для нормального розвитку зорових та когнітивних функцій. Попри наявність досліджень, присвячених оцінці окорухових порушень у дітей з РН, системне порівняння окорухо-